

NORGES HØYESTERETT

Den 17. februar 2021 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Matningsdal, Bergsjø og Ringnes i

HR-2021-333-U, (sak nr. 21-009549STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Inam Ghous Ali)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke fra domfelte over lagmannsrettens dom i sak om seksuell handling med barn under 16 år, jf. straffeloven 1902 § 200 andre ledd første punktum.
- (2) Ved tiltalebeslutning 6. august 2019 ble A satt under tiltale for overtredelse av straffeloven 1902 § 219 første ledd og straffeloven 2005 § 282 (post I) og straffeloven 1902 § 200 andre ledd første punktum (post II). Grunnlaget under post II er beskrevet slik:

«I perioden fra 2012 til 15. april 2015 i ---veien 0 i X kommune, kom han flere ganger inn til sin stedatter B, f. 00.00.1999 på kvelden/natten, la seg i hennes seng og befølte/tok henne på magen, på brystene, på innsiden av lårene og/eller på rumpa utenpå truse/pysjbukse. Han forklarte for henne at det er slik en far viser kjærlighet til sin datter.»

- (3) Heggen og Frøland tingrett avsa 22. mai 2020 dom der A ble dømt for overtredelse av straffeloven 1902 § 219 og straffeloven 2005 § 282. Han ble frifunnet under post II om seksuell handling med barn under 16 år. Straffen ble satt til fengsel i 120 dager.
- (4) Påtalemyndigheten anket over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for så vidt gjaldt frifinnelsen for post II.
- (5) Borgarting lagmannsrett avsa 16. desember 2020 dom med slik domsslutning:

«1. A, f. 00.00.1975, dømmes for overtredelse av straffeloven (1902) § 200 annet ledd første punktum sammenholdt med de forhold som er rettskraftig avgjort ved Heggen og Frøland tingretts dom av 22. mai 2020, alt sammenholdt med strl. (1902) § 62 første ledd og strl. (2005) § 79 bokstav a til fengsel i 8 – åtte – måneder.

2. A dømmes til å betale oppreisningserstatning med 50 000 – femtitusen – kroner til B innen to uker etter forkynnelse av dommen.»
- (6) Dommen er avsagt under dissens. En av meddommerne mente at tiltalte måtte frifinnes, og at det heller ikke var grunnlag for oppreisningserstatning.
- (7) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen, lovanvendelsen, straffutmålingen og det sivile kravet. Det er blant annet anført at det ikke foreligger fellende bevis, og at domsgrunnene er mangelfulle. Straffen er videre for streng. Lagmannsretten burde ha vurdert å ilegge samfunnsstraff.
- (8) *Påtalemyndigheten* har i korte trekk anført at anken ikke kan føre frem, og at den bør nektes fremmet.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at A ble frifunnet for tiltalen om seksuell handling i tingretten, men domfelt i lagmannsretten. Han har derfor ankerett, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Anken kan da bare nektes fremmet dersom utvalget enstemmig finner det klart at den ikke vil føre frem. En eventuell ankenektelse må begrunnes, jf. straffeprosessloven § 323 andre ledd andre punktum.
- (10) Anken over *lovanvendelsen* retter seg mot de beviskrav som lagmannsretten har stilt opp. Ankeutvalget finner det klart at anken ikke kan føre frem. Lagmannsretten har funnet «bevist ut over enhver rimelig tvil at tiltalte har begått de handlinger tiltalen post II gjelder». Dette viser at domfellelsen bygger på et korrekt beviskrav. Det er ingenting i begrunnelsen for øvrig som reiser tvil om at lovanvendelsen er riktig. I den forbindelse nevner ankeutvalget at det i utgangspunktet er anledning til å domfelle i slike saker ut fra en troverdighetsvurdering, jf. Rt-2011-641 avsnitt 28. Her har lagmannsretten foretatt en slik troverdighetsvurdering, men i tillegg trukket inn andre omstendigheter som støtter fornærmedes forklaring.
- (11) *Saksbehandlingsanken* er i begrenset grad begrunnet, men ankeutvalget forstår det slik at den retter seg mot domsgrunnene. Utvalget finner det klart at anken ikke kan føre frem. Begrunnelsen for domfellelsen er grundig og utførlig. Det fremgår hvorfor lagmannsretten har festet lit til fornærmedes forklaring, og hvorfor tiltaltes forklaring ikke er ansett troverdig. Lagmannsretten har videre redegjort for flere omstendigheter som støtter fornærmedes forklaring. Det blir dermed ikke stående uforklart hvorfor A er frifunnet i tingretten, men domfelt i lagmannsretten.
- (12) A har også anket over *straffutmålingen*. Spørsmålet om straffutmålingsanken klart ikke vil føre frem skal vurderes ut fra om det er et åpenbart misforhold mellom den utmålte straffen og den straffbare handlingen, jf. straffeprosessloven § 344 og HR-2019-2169-U avsnitt 53 med henvisninger til tidligere rettspraksis.
- (13) Lagmannsretten har utmålt straff for seksuelle handlinger mot fornærmede i en periode fra 2012 til våren 2015. Tiltalte har i denne perioden befølt fornærmede slik det fremgår av tiltalebeslutningen. Lagmannsretten har lagt til grunn at de seksuelle handlingene ligger i nedre sjikt av det som rammes av straffeloven 1902 § 200 andre ledd første punktum. Overgrepene skjedde imidlertid over et langt tidsrom og stadig hyppigere, men uten at de kunne tallfestes. De fant videre sted i fornærmedes hjem, der hun burde kunne føle seg trygg. Det ble også lagt til grunn som skjerpene at tiltalte er hennes stefar, og at overgrepene har fått store konsekvenser for fornærmedes psykiske helse og fungering.

- (14) Straffutmålingen omfatter i tillegg domfellelsen etter straffeloven 1902 § 219 og straffeloven 2005 § 282. A er for det første dømt for fysisk voldsutøvelse. Han har slått sine to sønner på baken med flat hånd. Sønnene er videre utsatt for trusler om vold og for psykisk vold. Lagmannsretten la til grunn at voldshandlingene ligger i nedre sjikt av bestemmelsene.
- (15) Samlet har lagmannsretten tatt utgangspunkt i fengsel i ett år for alle forholdene. Deretter er det tatt hensyn til lang saksbehandlingstid. Saken ble anmeldt 4. april 2018, men kom først opp for tingretten 13. mai 2020. Ett år av forsinkelsen skyldes ren liggetid hos påtalemyndigheten. Saken ble også utsatt en gang på grunn av sykdom hos fornærmede. Lagmannsretten har lagt til grunn at saksbehandlingstiden innebærer brudd på Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 6, og at forsinkelsen må få betydning for straffens lengde. Fradraget for lang saksbehandlingstid er satt til fire måneder.
- (16) Ut fra praksis i sammenlignbare saker er lagmannsrettens utgangspunkt ikke for strengt. De *seksuelle handlingene* ligger i nedre sjikt av det som rammes av straffeloven 1902 § 200 andre ledd første punktum, men har pågått over lang tid og stadig hyppigere. Utvalget slutter seg til det lagmannsretten har sagt om skjerpene omstendigheter. Til belysning av straffenivået for disse handlingene viser ankeutvalget til HR-2017-1282-A avsnitt 59 og 62, HR-2016-1467-A og HR-2011-2037-U.
- (17) Også *mishandlingen i nære relasjoner* ligger i nedre sjikt av det som rammes av straffeloven 1902 § 219 første ledd og straffeloven 2005 § 282. Men mishandlingen har pågått over en periode på 2–3 år, og det er samlet sett tale om mange enkelthendelser. Ankeutvalget viser til HR-2018-730-U og Rt-2015-1115 for så vidt gjelder straffenivået for mishandlingen.
- (18) Forsvareren har i støtteskrivet anført at samfunnsstraff bør anvendes. Til dette bemerker utvalget at Høyesterett har lagt til grunn at det klare utgangspunktet ved overtredelser av straffeloven 1902 § 219 skal være ubetinget fengselsstraff, jf. eksempelvis Rt-2014-1011 avsnitt 24 og Rt-2015-1115 avsnitt 14. Av Ot.prp. nr. 90 (2003–2004) side 296 fremgår videre at domstolene bør være tilbakeholdne med å bruke samfunnsstraff ved grove seksuallovbrudd. Selv om de seksuelle handlingene i denne saken ligger i det nedre sjikt av det som rammes av straffeloven 1902 § 200 andre ledd første punktum, er samfunnsstraff etter utvalgets syn ikke aktuelt.
- (19) Fradraget som er gitt på grunn av saksbehandlingstiden, er i samsvar med praksis. Ankeutvalget viser på dette punktet til HR-2016-225-S. Det er etter dette ikke noe åpenbart misforhold mellom de straffbare handlingene og den utmålte straffen på fengsel i åtte måneder.
- (20) Ankeutvalget finner det på denne bakgrunn klart at anken ikke kan føre frem. Fordi anken heller ikke gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende saken, og fordi det ikke av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd for Høyesterett, nektes anken fremmet etter straffeprosessloven § 323 første ledd andre punktum.
- (21) Avgjørelsen er enstemmig.

SLUTNING

Anken over straffekravet nektes fremmet.

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Arne Ringnes
(sign.)